

4.12.2007

UTLÅTANDE OM HUR BORGENSANSVAR SOM FÖLJER AV MEDLEMSKAP I GARANTICENTRALEN REDOVISAS I KOMMUNERNAS BOKSLUT

1 Begäran om utlåtande Styrelsen för Kommunernas garanticentral har bett kommunsektionen om utlåtande om hur kommunerna i sitt bokslut bör redovisa för borgensansvar som följer av deras medlemskap i garanticentralen.

Begäran har aktualiserats av förfrågningar till garanticentralen om saken och rådande praxis inom vissa kommuner. Garanticentralen har lämnat denna begäran för att få anvisningar som förenhetligar förfarandena.

2 Motiveringar till utlåtandet

2.1 Lagen om Kommunernas garanticentral (487/1996)

Enligt lagen om Kommunernas garanticentral är syftet med garanticentralen att trygga och utveckla en gemensam medelanskaffning för kommunerna (1 § 1 mom.). För att detta syfte ska nås kan garanticentralen bevilja garantier för sådan medelanskaffning till kreditinstitut som direkt eller indirekt ägs av kommunerna eller lyder under kommunernas bestämmanderätt att medlen lånas ut till kommuner och samkommuner samt till sammanslutningar som helt ägs av kommunerna eller helt lyder under deras bestämmanderätt (1 § 2 mom.). Garanticentralen kan bevilja garantier även för sådan medelanskaffning till ett kreditinstitut att medlen lånas ut till sammanslutningar som anges av statliga myndigheter och som hyr ut eller producerar och håller bostäder på sociala grunder, eller till sammanslutningar som lyder under sådana sammanslutningars bestämmanderätt (1 § 3 mom.).

Garanticentralen kan bevilja garantier endast mot tillräcklig säkerhet. För arrangemang som ett kreditinstitut vilket avses i 1 § i lagen vidtagit för att trygga sin likviditet och skydda sig mot risker kan garantier beviljas utan motsäkerhet. Av särskilda skäl kan garantier även annars beviljas utan säkerhet med tillstånd av inrikesministeriet. (8 § 3 mom.)

Medlemssamfund i garanticentralen är kommuner som har anslutit sig som medlemmar i centralen (2 §). Medlemssamfundet svarar i proportion till invånarantalet vid föregående årsskifte gemensamt för finansieringen av garanticentralens utgifter och förbindelser, om dessa inte annars kan täckas (10 §). Betalningsskyldigheter täcks i

första hand med medel ur garanticentralens fond. Om fondens medel dock inte räcker till för att täcka en betalningsskyldighet, har garanticentralen rätt att ta ut betalningsandelar av medlemssamfunden för att täcka skyldigheten (11 § 1 mom.). Garanticentralen ska snarast möjligt när centralen har medel för det återbetala den erlagda betalningsandelen med ränta till medlemssamfunden (11 § 2 mom.).

2.2 Bokföringslagen (1336/1997) och bokföringsförordningen (1339/1997)

Framtida utgift eller förlust

Enligt 5 kap. 14 § 1 mom. i bokföringslagen ska från intäkterna dras av utgifter och förluster om följande fyra villkor uppfylls för utgifterna och förlusterna:

- 1) de hänför sig till räkenskapsperioden eller en tidigare räkenskapsperiod,
- 2) de ska anses vara säkra eller sannolika vid den tidpunkt då bokslutet upprättas,
- 3) den inkomst som motsvarar dem är inte säker eller sannolik, och
- 4) de baserar sig på lag eller på den bokföringsskyldiges förpliktelse gentemot en utomstående.

För att de framtida utgifterna och förlusterna ska kunna bokföras bör samtliga punkter uppfyllas.

En framtida utgift eller förlust bokförs som kostnad i resultaträkningen och som resultatreglering i balansräkningen om man känner till utgiftens eller förlustens exakta belopp och realiseringstidpunkt (BokfL 4 kap.6 § 2 mom.) Om det exakta beloppet för utgiften eller förlusten eller datumet för realisering av det inte är känt, är det fråga om en avsättning (BokfL 5 kap. 14 § 3 mom.). Avsättningar bokförs i resultaträkningen som kostnad och i balansräkningen inom gruppen *Avsättningar*. Poster som ingår i avsättningar ska specificeras i noterna till balansräkningen om detta är nödvändigt för att göra balansräkningsposterna klarare (BokfL 2 kap. 5 § 1 mom. 4 och 6 punkten).

Noterna ska i fråga om ansvarsförbindelser och ansvar som inte ingår i balansräkningen innehålla bland annat uppgifter om den bokföringsskyldiges pensionsansvar (Bokf 2 kap. 7 § 2 mom. 1 punkten) och uppgifter om den bokföringsskyldiges övriga ekonomiska ansvar som inte har tagits upp i balansräkningen (5 punkten).

Den andel av garanticentralens ansvar som faller på en medlem i Kommunernas garanticentral uppfyller inte ovan nämnda villkor för bokföring av skuld eller avsättning i det fall att det vid den tidpunkt när bokslutet upprättas inte är säkert eller sannolikt att borgensansvaret måste infrias. Uppgifter om borgensansvar ska dock enligt bokföringsförordningen ges i en not om sådant ekonomiskt ansvar som inte tagits upp i balansräkningen.

2.3 Kommunsektionens allmänna anvisningar

Den kommunala pensionsanstaltens utgifter fördelas för varje finansår på medlemssamfunden (KomPL 9 kap. 131 §). Enligt den allmänna anvisningen om upprättande av balansräkning för kommuner och samkommuner (2007) ska det pensionsansvar som följer av pensionsförbindelser inom ramen för KomPL varken tas upp i kommunens balansräkning eller redovisas i noterna. Orsaken är att kommunerna enligt den allmänna anvisningen anses solidariskt svara för KomPL-pensionsförbindelserna och den del av dem som inte täcks kan inte fördelas enligt kommun. Pensionsavsättningar görs i kommunerna och samkommunerna endast för pensionsansvar som gäller pensioner utanför KomPL-systemet.

I kommunsektionens allmänna anvisning om noter till bokslutet för kommuner och samkommuner (2007) sägs att noter som gäller en medlemskommuns övriga ekonomiska ansvar också kan gälla medlemmens finansieringsansvar för underskott i en samkommuns balansräkning. Ett sådant finansieringsansvar kan vara anseeligt i affärsverkssamkommuner eller i samkommuner som tillämpar förhandsprissättning. Enligt 83 § i kommunallagen svarar en medlemskommun för finansieringen av sådana utgifter i en samkommun som inte annars kan täckas. Finansieringsrisker som grundar sig på denna bestämmelse kan realiseras om medlemmen utträder ur samkommunen eller när samkommunen upplöses.

3 Ställningstagande av kommunsektionen

Medlemskommunerna i Kommunernas garanticentral svarar i proportion till invånarantalet gemensamt för finansieringen av garanticentralens utgifter och förbindelser, om dessa inte annars kan täckas. Enligt 8 § i lagen om Kommunernas garanticentral kan centralen bevilja garantier bara mot tillräcklig säkerhet. Centralen kan bevilja garantier utan motsäkerhet endast i de undantagsfall som anges i lagen. Garantier som Kommunfinans har beviljats av garanticentralen täcks med motsäkerhet. Det är därför inte sannolikt att kommunerna blir tvungna att betala garanticentralens utgifter och betalningsansvaret behöver inte heller tas upp i balansräkningen. Det kan dock anses motiverat att ge uppgifter om ansvaret i en not eftersom det ändå finns en risk att betalningsskyldigheten måste fullföljas.

Garanticentralen bör årligen ge varje medlem de uppgifter om medlemmens borgensansvar som behövs för noterna till bokslutet, ifall medlemskommunen i sitt bokslut ska redovisa för sin andel av borgensansvar.

Kommunsektionen anser att det är förenligt med bokföringsförordningen och god bokföringssed att medlemskommunen, för att uppfylla kravet på riktiga och tillräckliga uppgifter om den ekonomiska ställningen, i en not till bokslutet ger följande uppgifter för räkenskapsperioden och föregående räkenskapsperiod om medlemmens andel av borgensansvaren och fonden:

Kommunens andel av Kommunernas garanticentralens borgensansvar 31.12, €
Kommunens andel av Kommunernas garanticentralens borgensansvar utan täckning 31.12, €
Kommunens andel av täckningen för eventuellt ansvar för garanticentralens fond 31.12.

4 Utlåtande av kommunsektionen

En medlemskommun i Kommunernas garanticentral ger i en not till bokslutet de uppgifter som garanticentralen gett om kommunens andel av borgensansvar och av borgensansvar som saknar täckning samt av kommunens andel av täckningen för eventuellt ansvar för fonden för räkenskapsåret och förgående räkenskapsår.